

**UCHWAŁA NR LX/715/18
RADY MIASTA ZABRZE**

z dnia 17 września 2018 r.

w sprawie Programu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Zabrze w latach 2018 - 2020

Na podstawie: art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U.2018.994 z późn. zm.), art. 176 pkt. 1 i art. 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz.U.2018.998 z późn. zm.) w związku z art. 92 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz.U.2018.995 z późn. zm.), na wniosek Prezydenta Miasta Zabrze

uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Program wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Zabrze w latach 2018 - 2020 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Zabrze.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Zabrze

mgr Marian Czochara

Program wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Zabrzu, w latach 2018 – 2020**Wstęp.**

W dniu 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt 1 tej ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny, natomiast art. 180 pkt 1 stanowi o konieczności opracowania i realizacji przez powiat 3-letnich powiatowych programów rozwoju pieczy zastępczej. Realizacja w/w programów daje szansę na ograniczenie liczby umieszczeń dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Wiele rodzin objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie boryka się z problemami związanymi m.in. z brakiem zatrudnienia, złymi warunkami socjalno-bytowymi, uzależnieniami, niepełnosprawnością czy problemami opiekuńczo - wychowawczymi. W rodzinach tych obserwowany jest brak prawidłowego wypełniania ról społecznych w tym ról rodzicielskich co przekłada się na zaniedbania w opiece nad dziećmi. Dzieci z tych rodzin nie mają prawidłowych warunków do rozwoju, nauki, wychowywane są często w środowisku, które nie daje poczucia bezpieczeństwa co wpływa na ich samoocenę i stwarza zagrożenie demoralizacją. Pozostawienie tych rodzin bez pomocy i odpowiedniego wsparcia powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością umieszczenia dzieci w różnych formach pieczy zastępczej.

Systemem pieczy zastępczej nazywamy zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo - wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo- terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zarządzeniem Prezydenta Miasta Zabrze Nr 969/ZPS/2011 z dnia 9 grudnia 2011 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu wyznaczony został na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Następnie zmianie uległa struktura organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie i w miejsce dotychczasowego Zespołu ds. Opieki nad Dzieckiem i Rodziną powołany został Zespół ds. Pieczy Zastępczej zgodnie z art.76 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W celu realizacji zadań nałożonych ww. ustawą w latach 2015-2017 MOPR w Zabrzu realizował Uchwałę nr X/102/2015 Rady Miasta Zabrze z dnia 18.05.2015 r. w sprawie „Programu Wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Zabrzu w latach 2015-2017”. W Programie wskazano na konieczność podjęcia działań profilaktycznych, wspomagających i wspierających rodzinę biologiczną dziecka, rozwijających i wspierających rodzinną pieczę zastępczą oraz usamodzielniających się wychowanków. Powyższy program był zbieżny z założeniami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Zabrze na lata 2010 - 2020 przyjętą Uchwałą

Nr LIX/766/10 Rady Miejskiej w Zabrzu oraz założeniami „Miejskiego Programu Pomocy Dziecku i Rodzinie na Rzecz Integracji Społecznej” przyjętą Uchwałą Rady Miejskiej w Zabrzu Nr XIV/157/07 z 17 września 2007 r. W związku z zakończeniem realizacji 3 letniego programu na lata 2015-2017 konieczne jest wprowadzenie „Programu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Zabrzu w latach 2018-2020”

Diagnoza społeczna

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu w ramach zadań określonych ustawą o pomocy społecznej udziela pomocy i wsparcia rodzinom i osobom na terenie miasta.

Tab.1: Liczba środowisk i rodzin korzystających ze wsparcia MOPR w latach 2015-2017

Rok	2015	2016	2017
Liczba środowisk korzystających z pomocy	4730	4196	3645
Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy	2193	1823	1519

Liczba dzieci w rodzinach korzystających z pomocy	4843	3951	3403
Liczba rodzin niewydolnych w prowadzeniu gospodarstwa domowego i w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	372	386	372
Liczba rodzin niepełnych	887	769	675

Źródło: Dane MOPR Zabrze ze sprawozdań MRPiPS

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie wspiera rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej m.in. poprzez wypłatę świadczeń pieniężnych, pracę socjalną, poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne. Priorytetem w działaniach MOPR jest praca z rodzinami borykającymi się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz wspieranie dzieci z tych rodzin. Ponadto pracownicy Ośrodka włączają się w realizację wielu akcji na rzecz dzieci i ich rodzin oraz współpracują z organizacjami pozarządowymi oraz stowarzyszeniami wspierającymi rodziny i dzieci.

Wsparcie rodzin

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych należne jest wsparcie polegające w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego;
- wzmacnianiu roli i funkcji rodziny;
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach;
- podnoszeniu świadomości w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny;
- pomocy w integracji rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Wsparcie rodzin jest prowadzone jedynie za ich zgodą oraz odbywa się przy ich aktywnym udziale, biorąc pod uwagę zasoby własne rodzin oraz wsparcie zewnętrzne.

W listopadzie 2016 r. w ramach struktur organizacyjnych MOPR utworzony został Zespół Asysty Rodzinnej. Asystent rodziny wspiera rodziny mające trudności opiekuńczo – wychowawcze, bezradne w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Głównym celem pracy asystentów jest osiągnięcie przez rodzinę takiego poziomu stabilności życiowej, który pozwala jej na samodzielne funkcjonowanie i wychowywanie dzieci.

Tab. 2 Wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu podstawowych funkcji przez asystentów rodzinnych:

Rok	2015	2016	2017
Liczba asystentów rodziny	8	13	13
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta	111	119	155
Liczba dzieci przebywających w rodzinach	280	322	386

Źródło: Sprawozdanie z realizacji „Programu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Zabrzu w latach 2015-2017”

Zespół świetlic środowiskowych działający w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Zabrzu realizował "Program wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Zabrzu w latach 2015-2017". Od 2012 r. istniejące w ramach MOPR Zabrze świetlice środowiskowe zostały przekształcane w placówki wsparcia dziennego zapewniając dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych opiekę, wychowanie, pomoc w nauce, organizują zabawę, zajęcia sportowe i wolny czas oraz pomagają rozwijać zainteresowania.

Tab.3 Placówki wsparcia dziennego funkcjonujące w ramach MOPR w latach 2015-2017

Rok	2015	2016	2017
Liczba placówek	5	5	5
Liczba miejsc	106	106	106
Liczba dzieci, które skorzystały z oferty placówek	142	146	148

Źródło: Sprawozdanie z realizacji „Programu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Zabrzu w latach 2015-2017”

Wsparciem oraz pomocą dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, nie objętych pracą asystenta rodziny zajmują się również pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu. W listopadzie 2016 r. powołany został Zespół Środowiskowej Pracy Socjalnej. Celem powołania zespołu było oddzielenie pracy socjalnej od działań związanych z przyznawaniem świadczeń materialnych. W pierwszej kolejności działania pracowników skierowane są do rodzin z dziećmi, posiadających niewielkie umiejętności społeczne i wychowawcze, zagrożonych wykluczeniem społecznym. W 2016 r. pracownicy środowiskowi objęli pomocą 105 rodzin, a w 2017 r. 165 rodzin.

Rodzinna Piecza Zastępcza

Rodzina piecza zastępcza jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem. W sytuacji, kiedy dziecko nie może wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej, najlepszym wyjściem jest zapewnienie mu opieki rodzinnej w rodzinie zastępczej: spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej lub w rodzinnym domu dziecka.

Dziecko może pozostać w rodzinie zastępczej do osiągnięcia pełnoletności, a w przypadku podjęcia dalszego kształcenia – nie dłużej niż do 25 r. życia, ale również, w wyniku zmiany sytuacji prawnej (przywrócenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej), może stać potrzeba sprawowania dalszej pieczy zastępczej. Kandydaci na rodziny zastępcze, podejmując decyzję o utworzeniu rodziny zastępczej, muszą posiadać świadomość czasowości opieki nad dzieckiem, brać pod uwagę i akceptować możliwość powrotu dziecka do rodziny biologicznej lub umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej.

Jeśli rodzice biologiczni nie mogą wypełniać wobec swego dziecka funkcji opiekuńczo - wychowawczych, oznacza to, że zostali trwale lub czasowo pozbawieni władzy rodzicielskiej albo władza ta została im ograniczona lub zawieszona. Najczęściej do rodziny zastępczej trafiają dzieci rodziców o ograniczonej i zawieszanej władzy rodzicielskiej.

Tab.1: Liczba dzieci umieszczonych pierwszy raz w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2015 - 2017:

Rok	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Liczba dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	45	56	66

Źródło: Sprawozdanie z realizacji „Programu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Zabrzu w latach 2015-2017”

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu realizował zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, takie jak m.in. organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci, przyznawanie pomocy na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo - wychowawcze, rodziny zastępcze, pozyskiwanie i szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze.

Od dnia 1 stycznia 2012 r. w związku z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodziną zastępczą spokrewnioną w brzmieniu nowej ustawy stanowią jedynie wstępni lub rodzeństwo dziecka. Natomiast rodziny zastępcze niezawodowe stanowią rodziny niespokrewnione z dzieckiem oraz rodziny spokrewnione z dzieckiem w dalszej linii.

Tab.2: Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci na terenie miasta:

Stan na dzień 31.12.2015r		Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zawodowe:		Rodzinny Dom Dziecka	Razem
					pogotowie rodzinne		
	Liczba rodzin	169	71	7	3	5	255
	Liczba dzieci	218	95	27	7	37	384

Źródło: Dane MOPR Zabrze ze sprawozdania do GUS

Tab.3: Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci na terenie miasta Zabrze:

		Rodziny zastępcze	Rodziny zastępcze	Rodziny zawodowe:	Rodzinny Dom	Razem
--	--	----------------------	----------------------	-------------------	-----------------	-------

Stan na dzień 31.12.2016r		spokrewnione z dzieckiem	niezawodowe		pogotowie rodzinne	Dziecka	
	Liczba rodzin zastępczych	184	69	6	3	7	269
	Liczba dzieci	235	98	23	9	45	410

Źródło: Dane MOPR Zabrze ze sprawozdania do GUS

Tab.4: Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci na terenie miasta Zabrze:

Stan na dzień 31.12.2017r		Rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem	Rodziny zastępcze niezawodowe	Rodziny zawodowe:		Rodzinny Dom Dziecka	Razem
					pogotowie rodzinne		
	Liczba rodzin zastępczych	190	63	5	4	9	271
	Liczba dzieci	243	86	14	12	57	412

Źródło: Dane MOPR Zabrze ze sprawozdania do GUS

Jak wynika z powyżej przedstawionych danych, na terenie naszego miasta zdecydowaną większość stanowią rodziny zastępcze spokrewnione, tj. rodziny, w których opiekunami dzieci są dziadkowie oraz ich rodzeństwo, następnie rodziny zastępcze niezawodowe w tym rodziny niespokrewnione z dzieckiem oraz rodziny o dalszym pokrewieństwie w stosunku do dzieci w nich umieszczonych. Ostatnią grupę rodzin tworzą rodziny zastępcze zawodowe, w tym o charakterze pogotowia rodzinnego oraz rodzinne domy dziecka.

Od 2012 r. w strukturze MOPR Zabrze działa Zespół ds. Pieczy Zastępczej w ramach, którego utworzono zespół koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczych. W latach 2012-2014 zespół koordynatorów składał się z 3 koordynatorów, następnie w latach 2015-2016 w skład zespołu wchodziło już 9 koordynatorów a od 2017 r. zespół ten składa się z 10 osób. Każdy z koordynatorów objął wsparciem ponad 30 rodzin zastępczych. Do zadań koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej należy min. współpraca z instytucjami wspierającymi rodziny zastępcze a także wspieranie i monitorowanie rodzin zastępczych w tym sporządzanie sprawozdań dla sądu rodzinnego. Jednym z zadań koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej jest również współpraca z asystentami rodzin oraz pracownikami socjalnymi, której cel stanowi realizacja planu pracy z rodziną biologiczną zmierzającą do powrotu dziecka do rodziny biologicznej bądź uregulowania sytuacji prawnej dziecka.

Tab.5: Liczba dzieci które opuściły rodziny zastępcze i powróciły do rodzin biologicznych lub zostały adoptowane:

Rok	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Liczba dzieci, które powróciły do rodziców biologicznych	4	19	15
Liczba dzieci, które trafiły do rodzin adopcyjnych	8	12	16

Źródło: MOPR Zabrze dane ze sprawozdania do GUS

Rodziny zastępcze, które nie zostały objęte wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z przepisami przejściowymi nowej ustawy w latach 2012-2014 były prowadzone i wspierane przez pozostałych pracowników socjalnych zespołu ds. pieczy zastępczej zajmujących się również obsługą administracyjno- finansową. Od 2015 r. wszystkie rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka na terenie miasta Zabrze, objęte są wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

W celu rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej od 2012 r. Zespół ds. pieczy zastępczej w MOPR Zabrze kontynuował kampanię promującą rodzicielstwo zastępcze. W efekcie dokonano naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych niezawodowych jak również przeszkolono kandydatów na

rodziny zastępcze spokrewnione. Szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe przeprowadzano na podstawie programu PRIDE. Zespół szkoleniowo – diagnostyczny składał się z 2 trenerów rodzin zastępczych i 2 psychologów zatrudnionych na umowę zlecenie, posiadających kwalifikacje i doświadczenia w tego typu diagnostyce.

Tab.6: Liczba osób przeszkolonych przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Zabrzu w latach 2015-2017:

Rok	2015 r.	2016 r.	2017r.
Kandydaci na rodziny zastępcze niezawodowe/zawodowe	15	10	18
Kandydaci na rodziny zastępcze spokrewnione	35	36	44

Źródło: Sprawozdanie z realizacji „Programu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Zabrzu w latach 2015-2017”

Od kwietnia 2016 r. Zespół ds. Pieczy Zastępczej w MOPR Zabrzu prowadzi również sprawy związane z przyznawaniem i wypłacaniem dodatków wychowawczych dla rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka w ramach Rządowego Programu 500+. W okresie od 1 kwietnia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. wydatkowano na ten cel kwotę **1 463 149 zł**. Pomocą w formie dodatku wychowawczego zostało objętych było 365 dzieci w 2016 r. Natomiast od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. wydatkowano na ten cel kwotę **1 968 407,00 zł**. Pomocą w formie dodatku wychowawczego zostało objętych 403 dzieci w 2017 r.

W ramach realizacji Programu rządowego „Dobry Start” od sierpnia 2018 r. przewidziane jest również prowadzenie spraw dotyczących przyznawania i wypłacania świadczenia dla dzieci i pełnoletnich wychowanków uczących się w szkołach podstawowych, ponadpodstawowych, dotychczasowych gimnazjalnych i szkołach ponad gimnazjalnych.

Instytucjonalna piecza zastępcza:

Na terenie miasta Zabrze funkcjonują dwie placówki opiekuńczo – wychowawcze: Dom Dziecka oraz placówka opiekuńczo - wychowawcza typu wielofunkcyjnego – Centrum Wsparcia Kryzysowego Dzieci i Młodzieży. **Centrum Wsparcia Kryzysowego Dzieci i Młodzieży posiada aktualnie 87 miejsc.** Natomiast **Dom Dziecka** jest placówką opiekuńczo - wychowawczą przewidzianą **dla 30 wychowanków**. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu realizuje postanowienia sądu o umieszczaniu małoletnich w całodobowych placówkach opiekuńczo – wychowawczych. W tym zakresie uzgadnia z dyrektorami w/w placówek miejsce dla dziecka i wydaje skierowanie oraz kompletuje niezbędną dokumentację. W przypadku braku miejsc w lokalnej placówce oraz zgodnie z postanowieniem sądu odnośnie zmiany placówki, małoletniemu Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie poszukuje miejsca na terenie innych powiatów. Ponadto bada sytuację socjalno - bytową rodziców biologicznych dzieci umieszczanych w całodobowych placówkach opiekuńczo – wychowawczych i ustala im odpłatność za pobyt dzieci w danej placówce.

Tab.7: Liczba dzieci przebywających w przeciągu danego roku w Domu Dziecka w Zabrzu oraz w Centrum Wsparcia Kryzysowego Dzieci i Młodzieży w Zabrzu w latach 2015-2017:

Rok	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Liczba dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie miasta Zabrze	164	169	149

Źródło: Sprawozdanie z realizacji „Programu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Zabrzu w latach 2015-2017”

Tab.8: Liczba dzieci umieszczonych i przebywających w przeciągu danego roku w różnego typu placówkach opieki całkowitej na terenie miasta Zabrze:

Nazwa placówki	Liczba przebywających dzieci i pełnoletnich wychowanków stan na dzień:		
	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017
Centrum Wsparcia Kryzysowego dzieci i Młodzieży w Zabrzu	68	81	96
Dom Dziecka w Zabrzu	35	29	30

Źródło: Sprawozdanie z realizacji „Programu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Zabrzu w latach 2015-2017”

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w placówkach opiekuńczo - wychowawczych typu interwencyjnego, socjalizacyjnego, specjalistyczno - terapeutycznego oraz w regionalnych placówkach opiekuńczo - terapeutycznych w okresie 4 lat od dnia wejścia jej w życie, tj. od dnia 1 stycznia 2012 r., mogą być umieszczane dzieci powyżej 7 roku życia. (przebywać w tych placówkach będą mogły w okresie od dnia 1 stycznia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2019 r.). Po upływie tego okresu w placówkach będą mogły przebywać jedynie dzieci powyżej 10 roku życia. Umieszczanie dzieci poniżej tego wieku będzie możliwe tylko w wyjątkowych sytuacjach, szczególnie gdy przemawiać za tym będzie stan ich zdrowia lub dotyczyć to będzie rodzeństwa. W związku z powyższym zasadny jest rozwój rodzinnej pieczy zastępczej, która będzie mogła być sprawowana wobec młodszych dzieci w przypadku niemożności zapewnienia im opieki i wychowania przez rodziców.

Osoby usamodzielniane:

Osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, rodzinną lub instytucjonalną pieczę zastępczą zwanej dalej „osobą usamodzielnianą”, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na podstawie postanowienia sądu rodzinnego przyznaje się pomoc:

- a) na kontynuowanie nauki;
- b) na usamodzielnienie;
- c) na zagospodarowanie;
- d) w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych w tym pobyt w mieszkaniu;
- e) w uzyskaniu zatrudnienia.

Tab.9: Liczba osób usamodzielnianych korzystających z pomocy na kontynuowanie nauki w latach 2015-2017:

Rok	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Liczba osób usamodzielnianych	102	102	95

Źródło: Sprawozdanie z realizacji „Programu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Zabrzu w latach 2015-2017”

Tab.10: Liczba przyznanych świadczeń na usamodzielnienie i zagospodarowanie dla osób usamodzielnianych po rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2015-2017:

Rok	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Pomoc usamodzielnienie	11	23	16
pomoc na zagospodarowanie	13	17	17

Źródło: Sprawozdanie z realizacji „Programu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Zabrzu w latach 2015-2017”

Tab.11: Liczba osób usamodzielnianych korzystających z pomocy w formie pobytu w mieszkaniach chronionych dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych i placówek w latach 2015-2017:

Rok	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Liczba osób usamodzielnianych przebywających w mieszkaniach chronionych	12	14	15

Źródło: Sprawozdanie z realizacji „Programu wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Zabrzu w latach 2015-2017”

Jednym z największych problemów osób usamodzielnianych, opuszczających pieczę zastępczą, jest trudność w pozyskaniu we własnym zakresie mieszkania i tym samym stworzenia sobie odpowiednich warunków mieszkaniowych. Ponadto osoby te cechują się często biernością, niechęcią do zmian w swoim życiu, niejednokrotnie zbyt niską motywacją do zdobywania wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych. Okoliczności te w istotny sposób utrudniają realizację programów usamodzielnienia. Dlatego celowe jest podejmowanie działań

wspierających proces usamodzielnienia, aby mógł on przebiegać w szerszym zakresie i w bardziej efektywny sposób, umożliwiającą młodym osobom rozpoczęcie samodzielnego życia.

Infrastruktura miasta Zabrze w zakresie pomocy rodzinie:

Na terenie miasta Zabrze wykorzystywane są różnorodne formy wspierające dziecko i rodzinę w różnych aspektach, począwszy od pomocy w środowisku lokalnym świadczonej przez władze samorządowe, organizacje pozarządowe i inne instytucje wspierające rodzinę i młodzież, różne formy rehabilitacji dla dzieci niepełnosprawnych, poprzez formy samopomocy na szczeblu powiatowym, aż do rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, czyli rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych, realizowanej przez miasto Zabrze.

Na terenie miasta Zabrze funkcjonują:

- a) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie (MOPR);
- b) Zabrzeńskie Centrum Świadczeń Rodzinnych (ZCŚR);
- c) Dom Dziecka w Zabrzu (Dom Dziecka);
- d) Centrum Wsparcia Kryzysowego Dzieci i Młodzieży (CWKDiM);
- e) Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna (PPP);
- f) Sąd Rejonowy w Zabrzu (SR);
- g) Zespół kuratorów sądowych;
- h) Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień (OPiLU);
- i) Miejska Komisja Rozwiązywanie Problemów Alkoholowych;
- j) Stowarzyszenia i Organizacje Pozarządowe w tym Fundacja Rozpalmy Nadzieję (NGO).

Podejmowane działania na rzecz rodziny powinny być zróżnicowane w zależności od natężenia problemów występujących na danym terenie, należy bowiem pamiętać, że innych form wsparcia i pomocy oczekują rodziny z problemami bezrobocia i zagrożenia ubóstwem, a innych rodziny z niewydolnością wychowawczą. W tym celu zasadne jest wykorzystanie istniejącej infrastruktury w podejmowaniu działań pomocowych i wspierających rodziną oraz instytucjonalną pieczę zastępczą.

Cele programu wsparcia rodziny

Cel I: Wielokierunkowa praca z rodzinami niewydolnymi w zakresie sprawowania funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz przeciwdziałanie ich dysfunkcjonalności.

Podstawowym zadaniem jest profilaktyka, czyli zapobieganie przyczynom kierowania dzieci do zastępczych form opieki. W obszarze tym szczególnie nacisk należy położyć na profesjonalną, systemową pracę z rodziną dysfunkcyjną, w kryzysie, wypełniającą swoje obowiązki rodzicielskie w nieprawidłowy sposób, w jej środowisku naturalnym. Działania wspomagające i wspierające rodzinę pozwolą na wzmocnienie jej podstawowych funkcji oraz zminimalizują jej dysfunkcje, a tym samym ograniczą wzrost liczby orzeczeń sądu rodzinnego o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. Wzmocnienie rodziny jako pierwszego ogniwa systemu opieki nad rodziną i dzieckiem poprzez środowiskowe, wielozakresowe wsparcie w realizacji zadań opiekuńczo - wychowawczych, jest zadaniem priorytetowym.

Lp.	Działania	Realizatorzy	Partnerzy
1	Działania profilaktyczne mające na celu zapobieganie zagrożeniom prawidłowego rozwoju dziecka i funkcjonowania rodziny w środowisku poprzez m.in. poradnictwo rodzinne, prowadzenie oddziaływań profilaktycznych w szkołach, świetlicach socjoterapeutycznych i innych placówkach wsparcia dziennego funkcjonujących na terenie powiatu, a także prowadzenie zajęć w szkołach przygotowujących do życia w rodzinie, wspieranie rodziców w wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo - wychowawczych poprzez porady psychologiczne, prawne, socjalne, kontrakt socjalny, terapeutyczne, pedagogiczne	MOPR min. poprzez pracę asystentów rodziny i rodziny wspierające, placówki oświatowe, kuratorzy sądowi, świetlice środowiskowe, OPiLU.	Lokalne instytucje w tym. PPP i NGO
2	Promowanie wartości rodziny wśród lokalnej	MOPR, Media	Lokalne instytucje

	społeczności poprzez audycje, ulotki, artykuły w: prasie, radiu, telewizji, Internecie, a także organizowanie imprez rodzinnych, konferencji itp.		i organizacje NGO
3	Zatrudnianie asystentów rodzinnych 2018 r.- 13 asystentów 2019 r.- 14 asystentów 2020 r.- 14 asystentów	MOPR	Miasto Zabrze
4	Wsparcie rodzin przeżywających trudności poprzez objęcie pomocą rodziny wspierającej (art. 29-31). Finansowanie rodzin wspierających.	MOPR	Miasto Zabrze

Cel II: Wielokierunkowa praca z rodzinami biologicznymi dzieci umieszczonych w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W przypadku dzieci pozostających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej należy podejmować pracę z rodzicami biologicznymi tak, aby dzieci jak najszybciej mogły powrócić do środowiska rodzinnego. Niezbędnym warunkiem realizacji tego zadania jest otwarcie się zarówno rodziców, jak i dzieci na działania pomocowe (czyli gotowość przyjęcia pomocy), wytrwałość w dążeniu do celu, a co najważniejsze – motywacja do działania, której fundamentem powinna być wizja rodziny zintegrowanej, harmonijnej, w której zarówno rodzice, jak i dzieci znajdują oparcie i chęć do działania.

Lp	Działania	Realizatorzy	Partnerzy
1	Praca z rodzinami niewydolnymi opiekuńczo i wychowawczo, których dzieci przebywają w rodzinnej pieczy zastępczej, mająca na celu wzmocnienie tych rodzin i umożliwienie powrotu dzieci do rodzin biologicznych z rodzinnej pieczy zastępczej. Pomoc w formie pracy asystentów, konsultacji prawnych i specjalistycznych, terapii i mediacji	MOPR poprzez asystentów rodziny, pracowników środowiskowych i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,	Lokalne instytucje i organizacje NGO
2	Praca z rodzinami, których dzieci przebywają w instytucjonalnej pieczy zastępczej mająca na celu umożliwienie powrotu dzieci do rodzin biologicznych. Pomoc poprzez pracę asystentów rodziny i koordynatorów pieczy zastępczej, konsultacji prawnych i specjalistycznych, terapii i mediacji	MOPR poprzez asystentów rodziny	Lokalne instytucje i organizacje NGO

Cel III: Rozwój i wsparcie rodzinnych formy pieczy zastępczej

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej winno być ostatecznością i działaniu temu towarzyszyć ma przyjęcie zasady zapewnienia dziecku najlepszych warunków rozwojowych, które mogą zagwarantować rodziny zastępcze. Rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zastępczej, tak aby spełniały oczekiwane założenia, powinno odbywać się przede wszystkim poprzez:

Lp	Działania	Realizatorzy	Partnerzy
1	Pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze poprzez akcje informujące oraz promujące ideę rodzicielstwa zastępczego.	MOPR	Media, NGO
2	Prowadzenie szkoleń kandydatów na rodziny zastępcze, badania psychologiczne kandydatów i wydawanie kwalifikacji dla kandydatów do rodzinnej pieczy zastępczej (art. 76 ust. 4 pkt. 3 i 3a ustawy)	MOPR	Specjaliści – trenerzy rodzinni, psychologowie
3	Tworzenie niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych, finansowanie wynagrodzeń i doposażenie w niezbędny sprzęt nowo powstających rodzin	MOPR	Urząd Miejski
4	Wsparanie istniejących rodzin zastępczych zawodowych i RDD poprzez organizowanie szkoleń mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych, dostarczanie wiedzy i umiejętności w zakresie opieki i wychowania. (art. 76 ust. 4 pkt. 5 ustawy).	MOPR	Specjaliści, NGO, dofinansowanie ze środków MRPiPS (art. 247 ustawy)

5	Pomoc w prowadzeniu mediacji w sytuacjach konfliktowych, umożliwienie udzielania pomocy pedagogicznej rodzinom zastępczym w miejscu ich zamieszkania, zapewnianie rodzinom zastępczym dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej	MOPR	Specjaliści, NGO, grupa wsparcia rodzin zastępczych, dofinansowanie ze środków MRPiPS (art. 247 ustawy)
6	Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego	Radca prawny MOPR	
7	Zapewnienie finansowania świadczeń obligatoryjnych dla rodzin zastępczych (art. 80, art. 81, art. 82 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej)	MOPR, Urząd Miejski	
8	Wypłata fakultatywnych świadczeń dla rodzin zastępczych przewidzianych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w tym: a) jednorazowe świadczenia na pokrycie kosztów związanych z przyjęciem dziecka do rodziny zastępczej w wys. do 1000 zł na 1 przyjęte dziecko (art. 83 ust. 2a ustawy) z możliwością zwiększenia kwoty w przypadku gdy wymagać będzie tego sytuacja dziecka min. zdrowotna (niepełnosprawność). Przyznanie świadczenia będzie wymagało uprzedniego wskazania przez rodzinę zastępczą planowanych wydatków oraz uzyskania pozytywnej opinii pracownika organizatora rodzinnej pieczy zastępczej – koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej potwierdzającej zasadność przyznania świadczenia. b) świadczenia na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na sprawowanie opieki przez rodziny zastępcze do wysokości nie przekraczającej 2000 zł. Przyznanie świadczenia będzie wymagało uprzedniego wskazania przez rodzinę zastępczą wystąpienia zdarzenia losowego i kosztów wywołanych przez to zdarzenie oraz uzyskania pozytywnej opinii pracownika organizatora rodzinnej pieczy zastępczej – koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej potwierdzającej zasadność przyznania świadczenia. c) świadczenia (art. 83 ust. 3a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla rodzin zastępczych zawodowych w wysokości ustalonej zgodnie z art. 83 ust. 2 ustawy po uprzednim potwierdzeniu zasadności przyznania świadczenia w opinii organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. d) świadczenia (art. 83 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) przyznawane raz w roku na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu w lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego dla rodzin zastępczych zawodowych w wys. do 2500 zł na 1 rodzinę zastępczą. Warunku, przyznania świadczenia jest konieczność przedstawiania) przez rodzinę zastępczą kosztorysu remontu (koszt i czego dotyczy remont) na pół roku przed planowanym remontem. e) Dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dzieci do 18 roku życia (art. 83 ust. 1 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej), po uprzednim wskazaniu przez rodzinę miejsca wypoczynku i jego kosztu. Po zakończeniu wypoczynku dziecka rodzina jest zobowiązana rozliczyć się z otrzymanego świadczenia przedkładając w MOPR odpowiednie dokumenty min. rachunki potwierdzające wykorzystanie świadczenia na cel jaki było przyznane. Świadczenie będzie	MOPR, Urząd Miejski	

	przysługiwało w kwocie nie wyższej jak 500 zł na każde dziecko umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. f) Świadczenia (art. 84 ustawy) przyznawane raz w roku na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego dla prowadzącego rodzinny dom dziecka w wys. do 5000 zł. Warunkiem, przyznania świadczenia jest konieczność przedstawiania) przez prowadzącego RDD kosztorysu remontu (koszt i czego dotyczy remont) na pół roku przed planowanym remontem.		
9	Zatrudnianie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich zgodnie z przepisami ustawy (art. 57 ustawy) w wymiarze do 120 godzin miesięcznie gdy osoba do pomocy nie posiada innego zatrudnienia oraz do 60 godzin miesięcznie jeśli osoba do pomocy posiada inne zatrudnienie.	MOPR	NGO
10	Organizowanie dla rodzin zastępczych pomocy wolontariuszy	MOPR	NGO
11	Prowadzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych, zapewnienie warunków lokalowych do spotkań rodzin zastępczych w ramach ww. grup	MOPR	Specjaliści, NGO
12	Udzielanie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez rodziny pomocowe (art. 73-75 ustawy) w tym poprzez istniejące rodziny niezawodowe, zawodowe i RDD	MOPR	
13	Zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, których zadaniem jest objęcie wsparciem rodzin zastępczych. Planowana liczba zatrudnionych koordynatorów: 2018 r. – do 10 koordynatorów 2019 r. - do 15 koordynatorów 2020 r. - do 15 koordynatorów	MOPR	Urząd Miejski Dofinansowanie ze środków MRPiS (art. 247 ustawy)
14	Wyznaczenie następującego maksymalnego limitu rodzin zastępczych zawodowych (art. 56): - w 2018 r. – 11 rodzin - w 2019 r. – 12 rodzin - w 2020 r. – 13 rodzin	MOPR	Urząd Miejski
15	Przekształcanie istniejących rodzin zastępczych zawodowych spełniających określone ustawą warunki w Rodzinne Domy Dziecka. - w 2018 r. – 10 RDD - w 2019 r. – 11 RDD - w 2020 r. – 12 RDD	MOPR	Urząd Miejski
16	Organizowanie specjalistycznych szkoleń oraz superwizji dla pracowników Zespołu ds. Pieczy Zastępczej. Celem zadania jest podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników.	MOPR	Specjaliści ROPS
17	Prowadzenie rejestru osób zakwalifikowanych oraz pełniących funkcje rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.	MOPR , Urząd Miejski	SR w Zabrze
18	Planowana zmiana lokalizacji Zespołu ds. pieczy Zastępczej wynikająca ze zwiększonej ilości zadań i pracowników	MOPR	Urząd Miejski

Cel IV: Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.

Osoby usamodzielniające się w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej) zazwyczaj nie mogą liczyć na wsparcie ze strony swoich rodzin biologicznych. Dlatego też ważnym zadaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Zabrzu jest wspieranie młodych osób, które opuszczają rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo - wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo - terapeutyczne oraz pozostałe placówki w zakresie procesu usamodzielnienia poprzez m. in. pomoc w uzyskaniu wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, a także wsparcie finansowe i rzeczowe.

Działania te, w zależności od potrzeb osoby usamodzielnianej, powinny również polegać na aktywizowaniu jej do uczestnictwa w życiu społecznym czy też w podejmowaniu działań na rzecz konstruktywnych zmian w swoim życiu.

L p.	Działania	Realizatorzy	Partnerzy
1	Pomoc w pozyskaniu mieszkania z zasobów miasta przez usamodzielnianych wychowanków	MOPR	Urząd Miasta
2	Dalsze prowadzenie mieszkań chronionych dla usamodzielnianych wychowanków. Celem zadania jest udzielenie pomocy mieszkaniowej wychowankom, którzy po opuszczeniu placówki lub rodziny zastępczej nie mają gdzie się osiedlić. Mieszkanie chronione jest przyznawane okresowo min. do czasu uzyskania własnego mieszkania z zasobów gminy.	MOPR	Urząd Miasta
	Wspieranie finansowe i rzeczowe zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawą o pomocy społecznej	MOPR	Urząd Miasta
4	Wspieranie osób usamodzielnianych w aktywnym uczestniczeniu w życiu społecznym, kontynuowaniu nauki i uzyskiwaniu kwalifikacji zawodowych	MOPR	Opiekunowie usamodzielnianych wychowanków
5	Wdrażanie i realizacja projektów w ramach środków z Unii Europejskiej na rzecz osób usamodzielnianych zagrożonych wykluczeniem społecznym	MOPR	Urząd Miasta
6	Motywowanie do aktywnego poszukiwania pracy i pomoc w zakresie przygotowania do wejścia na rynek pracy	MOPR	PUP, lokalne instytucje i organizacje NGO

Cel V: Utrzymanie poziomu świadczonych usług na terenie miasta Zabrze w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej

Lp	Działania	Realizatorzy	Partnerzy
1.	Dalsze przekształcenie Centrum Wsparcia Kryzysowego Dzieci i Młodzieży w Zabrzu w zespół placówek opiekuńczo - wychowawczych celem dostosowania do standardów określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	CWKDiM	Urząd Miasta, MOPR
2.	Wspieranie pełnoletnich wychowanków przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej w ich procesie usamodzielnienia	CWKDiM oraz Dom Dziecka	MOPR, Urząd Miasta
3.	Poszerzenie współpracy z instytucjami, organizacjami oraz praca z rodzicami biologicznymi w celu zminimalizowania liczby dzieci poniżej 10 r. życia umieszczanych i umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej	CWKDiM oraz Dom Dziecka	MOPR, SR w Zabrzu, Kuratela Sądowa, Policja,
4.	Rozwój wolontariatu na rzecz dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej	CWKDiM oraz Dom Dziecka	NGO
5.	Utworzenie 1 dodatkowego mieszkania (z 10 miejscami) podlegających CWKDiM	CWKDiM	Urząd Miasta

Ewaluacja i zakładane rezultaty realizacji programu:

Ewaluacja Programu będzie przebiegała poprzez analizę i interpretację danych na podstawie wskaźników określających osiągnięcie przewidzianych w Programie celów. Wskaźnik osiągnięcia danego celu stawianego w Programie stanowić będzie analiza porównawcza danych statystycznych dotyczących danego zadania.

Zakładany rezultat Celu I stanowić będzie:

Zwiększenie świadomości społeczności lokalnej odnośnie wartości rodziny poprzez podejmowanie działań profilaktycznych i promujących wartości rodzinne. Wskaźnikiem osiągnięcia powyższego celu będzie analiza porównawcza liczby osób korzystających z wszelkiego rodzaju działań profilaktycznych.

Wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych bezradnością opiekuńczo-wychowawczą oraz rodzin dysfunkcyjnych poprzez zatrudnienie asystentów rodziny, wsparcie ze strony rodzin wspierających, intensywną pracę socjalną, poradnictwo rodzinne, prawne, konsultacje, terapie czy grupy wsparcia.

Wskaźnikiem osiągnięcia powyższego celu będzie analiza porównawcza liczby zatrudnionych asystentów rodziny, ilości rodzin wspierających jak również liczby klientów korzystających z wszelkiego rodzaju terapii czy konsultacji. Wskaźnikiem osiągnięcia w/w celu będzie również analiza porównawcza liczby klientów korzystających z grup wsparcia.

Zakładany rezultat Celu II stanowić będzie:

Zwiększenie liczby dzieci wracających z różnych form pieczy zastępczej pod opiekę rodziny biologicznej. Wskaźnikiem osiągnięcia celu będzie analiza porównawcza liczby dzieci opuszczających pieczę zastępczą i powracających do rodziców biologicznych. Prowadzenie konsultacji prawnych i specjalistycznych w tym pracy asystentów rodzinnych i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, pracowników środowiskowych, terapii i mediacji dla rodzin.

Wskaźnikiem osiągnięcia powyższego celu będzie analiza porównawcza liczby zatrudnionych asystentów rodzinnych i koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, ilości rodzin korzystających z wszelkiego rodzaju terapii, konsultacji oraz wsparcia.

Zakładany rezultat Celu III stanowić będzie:

Zwiększenie liczby niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych. Wskaźnikiem osiągnięcia powyższego celu będzie analiza porównawcza liczby nowo utworzonych form rodzinnej pieczy zastępczej, liczby osób biorących udział w szkoleniach na kandydatów do rodzinnej pieczy zastępczej, liczby osób które otrzymały kwalifikacje organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz liczby zawartych umów na pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej. Wsparcie istniejących rodzin zastępczych poprzez organizowanie grup wsparcia, zapewnianie dostępu do specjalistycznej pomocy w tym specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji opiekuńczo – wychowawczych. Wskaźnikiem osiągnięcia powyższego celu będzie analiza porównawcza liczby rodzin korzystających z w/w form wsparcia.

Doposażenie mieszkań rodzin zastępczych i przyznawanie dodatkowych świadczeń dla rodzin zastępczych zawodowych, zatrudnianie osób do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, organizowanie pomocy wolontariuszy i wsparcie w postaci rodzin pomocowych. Wskaźnikiem osiągnięcia powyższego celu będzie analiza porównawcza liczby wydanych decyzji administracyjnych oraz ilości świadczeń oraz analiza porównawcza liczby zatrudnionych osób do pomocy jak również analiza porównawcza liczby rodzin pomocowych i rodzin zastępczych korzystających z wsparcia w postaci wolontariuszy.

Wzrost zatrudnienia koordynatorów celem udzielania wsparcia rodzinom sprawującym pieczę zastępczą w realizacji ich zadań oraz współpracy z asystentami rodziny zatrudnionymi na terenie miasta Zabrze. Wskaźnikiem osiągnięcia powyższego celu będzie analiza porównawcza liczby zatrudnionych koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz ilości rodzin objętych pracą koordynatora lub osoby wykonującej zadania koordynatora.

Zwiększenie liczby dzieci wracających z rodzinnej pieczy zastępczej pod opiekę rodziny biologicznej lub skierowanych do adopcji. Wskaźnikiem osiągnięcia powyższego celu będzie analiza porównawcza liczby dzieci, które powróciły pod opiekę rodziców lub zostały adoptowane.

Zakładany rezultat Celu IV stanowić będzie:

Zapewnienie dalszej kompleksowej pomocy osobom usamodzielnianym oraz większe wsparcie w realizacji indywidualnych programów usamodzielnienia, w tym poprzez wsparcie rzeczowe i finansowe. Wskaźnikiem osiągnięcia powyższego celu będzie analiza porównawcza liczby usamodzielnianych wychowanków korzystających z przewidzianych różnych form wsparcia w tym wsparcia finansowo - rzeczowego. Wskaźnikiem będzie również ilości wydanych decyzji w powyższych sprawach.

Wzmocnienie procesu aktywizowania osób usamodzielnianych do uczestnictwa w życiu społecznym, kontynuowania nauki, uzyskiwania kwalifikacji zawodowych oraz w podejmowania pracy. Wskaźnikiem osiągnięcia powyższego celu będzie analiza porównawcza liczby osób usamodzielnianych wychodzących z systemu pomocy społecznej oraz analiza porównawcza liczby usamodzielnianych wychowanków kontynuujących naukę, podejmujących prace w trakcie procesu usamodzielnienia oraz liczbę usamodzielnianych wychowanków, którzy otrzymali lokale mieszkalne z zasobów gminy lub innych podmiotów.

Zakładany rezultat Celu V stanowić będzie:

Zmniejszenie liczby dzieci w wieku poniżej 10 roku życia przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Wskaźnikiem osiągnięcia powyższego celu stanie się analiza porównawcza liczby dzieci poniżej 10 roku życia pozostających w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Dalsze przekształcanie CWKDiM w zespół placówek opiekuńczo - wychowawczych celem dostosowania do standardów określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Wskaźnikiem osiągnięcia powyższego celu będzie min. analiza porównawcza liczby dzieci umieszczonych w w/w placówce. Dostosowanie Domu Dziecka do standardów wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zwiększenie liczby dzieci wracających z instytucjonalnej pieczy zastępczej pod opiekę rodziny biologicznej lub skierowanych do adopcji. Wskaźnikiem osiągnięcia powyższego celu będzie analiza porównawcza liczby dzieci które powróciły pod opiekę rodziców lub zostały adoptowane.

Źródła finansowania programu:

- a) Miasto Zabrze;
- b) Administracja rządowa (Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej, Wojewoda Śląski);
- c) Samorząd Województwa Śląskiego;
- d) Organizacje pozarządowe;
- e) Inne podmioty/partnerzy działań.

Sposób monitorowania programu:

Monitorowanie „Programu wsparcia rodziny i rozwoju pieczy zastępczej w Zabrzu w latach 2018-2020” odbywać się będzie na podstawie sporządzanej sprawozdawczości z wykonania zadań przez poszczególnych realizatorów oraz analizy zbieranych informacji na temat realizacji kierunków działań ujętych w Programie. Informacje te przedkładane będą Radzie Miasta Zabrze (zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej) i Prezydentowi Miasta Zabrze (zgodnie z art. 182 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb.